

Merikarvian kunta
Kunnanhallitus
kirjaamo@merikarvia.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 30.9.2021

Asia: Merikarvian Krookan pohjoisosan asemakaavan muutosehdotus, päivätty 22.8.2021

Merikarvian kunta on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Krookan uudelleen vireille tulleen asemakaavan pohjoisen osan kaavaehdotuksesta. Krookan asemakaavan muutoksen (Kirkonseudun asemakaava muutos) tarkoituksena on muuttaa asemakaavaa vastaamaan alueen nykyistä käyttöä ja tulevia tavoitteita. 15,8 hehtaarin suuruinen kaava-alue on matkailutoiminnan kannalta keskeisin Merikarvian kunnassa. Krookan asemakaavan hyväksymispäätös kumottiin käsittelyvirheen vuoksi 2018. Kaava otettiin uudelleen valmisteluun ja sitä viedään eteenpäin kahtena eri kaavana: pohjoisosan ja eteläosan kaavat. Asemakaava-alue sijaitsee Merikarvian keskustan länsipuolella Krookanlahden alueella. Tietä pitkin etäisyys keskustan palveluihin on 1 kilometri. Pohjoisosan asemakaavassa on osoitettu 52 erillispientalotonttia, joista 9 on uusia rakennuspaikkoja. Matkailu- ja palvelurakentamisen tontteja on 2 ja asuin- ja liikerakennusten tontteja 1. Ne ovat ennestään rakennettuja.

Krookan pohjoisen osan asemakaava on muuttunut hyvin vähän verrattuna vuonna 2018 kumottuun Krookan asemakaavaan. Satakunnan Museo on antanut Krookan asemakaavan aiemmista vaiheista lausuntonsa 17.6.2016 ja 8.12.2017 sekä edelleen Krookan pohjoisosan asemakaavaluonnoksesta 24.5.2021. Museo on lausunnoissaan tuonut esiin alueen kulttuuriympäristön arvot, kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset sekä arvojen huomioimisen aiemmissa kaavoissa. Museo ei tässä lausunnossa toista enää näitä asioita.

Kuten Satakunnan Museo on jo aiemmin todennut, on vanhentuneen asemakaavan muuttaminen Krookan ainutlaatuisen ja pienipiirteisen ympäristön kannalta tärkeää. Asemakaavan muutoksen tavoitteet alueen merkittävien kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämiseksi ovat ansiokkaat. Kaavatyön aikana museon näkemyksiä on huomioitu ja tonttien rakennusoikeuden ja suojelun merkitsemistä on tarkennettu sekä piha-alueiden käsittelyä ohjeistettu. Tarkennuksia esim. suojelumääräyksiin sekä suojeltujen rakennusten merkitsemiseen on tehty eri vaiheissa. Satakunnan Museo pitää suojelumääräyksiä nyt onnistuneina.

Museo on kuitenkin puuttunut luonnosvaiheen lausunnossaan 24.5.2021 muutama aiemmin esiin tuomiinsa virheisiin ja kysymyksiin, jotka ovat uudelleen vireille tulleessa kaavassa edelleen jääneet huomioimatta. Kaavoittaja Ilmari Mattila on 22.8.2021 antamassaan vastineissa lausuntoihin, selittänyt kaavan ratkaisuja. Museon esiin nostamien kysymysten osalta muutoksia itse kaavaan ei kuitenkaan edelleenkään ole tehty. Niistä keskeisimpiä ovat koko Krookan alueen osoittaminen vakinaiseen asumiseen erillispientalojen korttelialueena merkinnällä AO-6 (vaikka merkittävä osa tonteista onkin pitkään ollut loma-asumisen käytössä) ja tonttien tarpeettoman suuri rakennusoikeus. Se saattaa houkuttaa pienen loma-asunnon tai talousrakennusten purkamiseen ja ympäristön sietokykyyn nähden mittavaan pientalorakentamiseen.

Tämän koko kaavaa koskevan muutostarpeen lisäksi Satakunnan Museo toistaa jo luonnosvaiheessa esiin tuomansa muutamat tonttikohdaiset muutostarpeet ja katsoo, että nämä muutokset tulee vielä tehdä. Rantaan sijoittuvalla tontilla 64-9 on rakennusinventoinnissa säilytettäväksi esitetty (B-luokka), vuonna 1959 rakennettu pieni kesämökki, joka on lajissaan Krookan ainoa. Kaavaehdotuksessa tontti on varattu 1 tai 2 asuntoiselle erillispientalolle (AO-6/S) talousrakennuksineen. Rakennusoikeutta on 200 m². Kesämökkiä ei ole inventoinnin suosituksista huolimatta suojeltu. Mökki tulisi osoittaa suojelumerkinnällä sr-2 ja tontin rakennusoikeutta pienentää. Tontilla 60-9 on kolme hyvin pienikokoista, nykyisin vapaa-ajan käytössä olevaa rakennusta, jotka rakennusinventoinnin mukaisesti ovat maisemakuvallisesti erittäin tärkeitä. Asuinkäyttöön osoitetulla tontilla ei ole kaavassa suojelumerkintöjä ja rakennusoikeutta on 220 m². Rakennusoikeutta tulee vähentää ja suojelua täydentää rakennusinventoinnin suositusten mukaisesti.

LV-2 -alueen rantahuoneiden osalta Satakunnan Museo katsoo, että tulee vielä arvioida, mitä loma-asuinkäyttö edellyttää talousrakennuksiksi tarkoitetuilta, säilytettäviltä rakennuksilta ja toisaalta, mitä rajoitteita suojelutarve ja rantamaiseman säilyttäminen perinteisenä asettaa käyttötarkoituksen muuttamiselle. Kaavamääräystä ja arviointia tulee täydentää näiltä osin. Museo pitää Satakuntaliiton ja ELY-keskuksen tavoin kaavan mahdollistamaa muutosta ja lisärakentamismahdollisuutta tonteilla riskinä rantahuoneiden ominaisuutensa säilymiselle. Eryyisesti museo kehottaa uudelleen puhtaasti teknisen virheen vuoksi suojelematta jääneiden (tilojen asuinrakennukset eivät sijaitse rantaan rajautuvilla tontinosilla) Vesterlundin tilan (484-417-2-43) rantahuoneen tontilta 10 (LV-2 - kortteli) suojelemista sr-1 -merkinnällä. Myös Pihlajan tilan (484-417-2-42) maisemallisesti merkittävä, Merituulentien länsipuolella sijaitseva saunarakennus ja rantahuone tontilla 9 tulee osoittaa suojelumerkinnällä.

Merkittävä erilliskysymys Krookan asemakaavassa on ennestään rakentamattoman, alueen korkeimmalla paikalla sijaitsevan tontin 57-1 rakentamisen laatu ja mittakaava. Edellisen kaavavaiheen jälkeen tontin käyttötarkoituksen muutoksen ohella rakennusalojen merkitsemistä tontille on muutettu. Nyt rakennusalan jakautumista tontilla ei ole enää kaavakartalla osoitettu. Asiasta on enää vain maininta korttelimääräyksessä. Laadittu havainnekuva osoittaa ajatellun rakentamisen hallitsevuuden. Museo kehottaa edelleen harkitsemaan mukaisesti tontin rakennusoikeuden porrastamista ja jakamista pienempiin massoihin.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Liisa Nummelin

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama, Kirsti Virkki
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä